

CE MAI CITIM ÎN CERCUL DE LECTURĂ

**prof. Melinte Mihaela,
Colegiul Tehnic „Traian Vuia” Galați**

Studii recente au arătat că cititul cu voce tare poate stimula imaginația și emoțiile adolescenților, construind obiceiuri bune lectură. De asemenea, cititul cu voce tare, mai ales în Cercurile de lectură, încurajează continua bucurie pe tot parcursul lecturii. Și pentru că cititul nu este doar o activitate solitară, întotdeauna trebuie urmat de discuții informale, încurajându-se astfel opiniile tuturor în mod liber.

În cadrul Atelierelor de lectură am avut multe momente în care am realizat lectura model, pentru a-i sensibiliza pe elevi, dar mă tem că i-am transformat uneori în ascultători fideli, încât, unii dintre ei au propus să aducem niște pernuțe pe care să stea, în cerc, relaxați, și să asculte urzeala poveștii. Pentru că anul trecut „Jurnalul Anei Frank” i-a impresionat profund, le-am promis că vom mai aborda astfel de scrieri în care literatura este văzută ca o înregistrare a experienței umane – mai ales cu acele mărturii care vorbesc despre victimele nazismului din timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Prin urmare, a fost propus romanul „Biblioteca de la Auschwitz” de Antonio G. Iturbe, pe care am reușit să-l citim în câteva întâlniri. Am constatat că este foarte bine scris și documentat, reprezentând un omagiu adus cărților. Elevii au înțeles că este o lecție despre supraviețuire și o dovadă că speranța nu trebuie să lipsească niciodată din viețile noastre. Cartea se bazează pe povestea adevărată a unei supraviețuitoare a lagărului de concentrare nazist, care trăiește acum în Israel și cu care autorul a luat legătura în cursul investigațiilor pe care le-a făcut pentru realizarea romanului. Romanul redă întâmplările din viața Ditei, o copilă de 14 ani, care, în Blocul 31 de la Auschwitz, a luat în grijă cele câteva cărți interzise, folosite ca manuale de un grup de adulți, "profesori" ai copiilor deportați. Blocul 31 era o mică oază de liniște în interiorul lagărului de concentrare, întrucât aici Fredy Hirsch, un prizonier, a căpătat permisiunea să creeze un spațiu rezervat copiilor, pe care l-a transformat într-o școală clandestină cu o mică bibliotecă, constând dintr-un număr de numai opt cărți. Acest Bloc 31 în care se afla și școala, a fost un truc de propagandă nazistă, pentru a păcăli o inspecție așteptată de la Crucea Roșie, care nu a mai venit niciodată. Biblioteca Ditei este cea mai mică din istorie, însă una dintre cele mai valoroase, întrucât fata își riscă viața pentru a-i ajuta pe ceilalți, ca prin lectură să poată evada din cruda realitate. *Nu era o bibliotecă foarte mare. În realitate, era alcătuită din opt cărți, dintre care unele în stare proastă. Dar erau cărți. În acel loc atât de obscur, unde omenirea ajunsese să-și atingă propria umbră, prezența cărților era un vestigiu din timpuri mai puțin lugubre, mai blânde, când cuvintele răsunau mai puternic decât mitralierele. O epocă apusă. Dita luă în mâinile sale volumele, unul câte unul, cu aceeași grijă cu care ții în brațe un nou-născut. Prima carte a fost un Atlas rupt, căruia îi lipseau mai multe foi care ilustra o Europă cu țări dispărute și imperii care au încetat să existe cu timp în urmă..., „Tratatul elementar de geometrie” era ceva mai bine păstrat, așternând și el în paginile sale o altă geografie: un peisaj de triumfiuri isoscele... A treia carte era „A Short History of the World” de H.G.Wells. O carte populată de oameni primitivi, egipteni, romani, mayași... Cel de-al patrulea titlu era o „Gramatică a limbii ruse”. Nu înțelegea nimic, dar îi plăceau acele litere enigmatice, făcute parcă să povestească legende. O altă carte era un roman în franceză, foarte deteriorat, căruia îi lipseau pagini și care avea pe foile sale pete de umezeală. Mai exista și un Tratat intitulat „Căile terapiei psihanalitice”, al unui profesor pe nume Freud. Mai era încă un roman în rusă care nu avea coperte. Și a opta carte care era un roman în cehă într-o stare*

mizerabilă, o mână de foi susținute precar de câteva fire de cotor... „Peripețiile bravului soldat Svejk” de Jaroslav Hasek.

Deoarece cărțile reprezintă și „o evadare” din realitatea neîndurătoare, mica bibliotecă i-a ajutat pe acești copii să uite, chiar dacă pentru scurt timp, oroarea pe care o trăiesc. Povestea bibliotecii se împletește cu multe alte istorisiri, în principal tragice și sentimentale. Dita va descoperi în acest cadru Rezistența și se va confrunta, inevitabil cu doctorul Moarte, acel Josef Mengele, care trece deseori prin Bloc pentru a-și căuta noi victime pentru experiențele lui macabre. Stilul autorului este simplu și totuși puternic, pentru că reușește să sublinieze acele gesturi de iubire, tandrețe, loialitate, depășire și eroism de care ființele umane sunt capabile, dezinteresat, în circumstanțele cele mai dramatice. „Bibliotecara de la Auschwitz” este o carte scrisă cu conștiința și cu inima, ale cărei capitole finale sunt deosebit de puternice și strălucitoare. Este un omagiu adus literaturii, și mai presus de toate, pentru Dita Kraus și Freddy Hirsch și toți cei care și-au riscat viața pentru a institui o școală mică și bibliotecă în mijlocul iadului dând astfel speranță copiilor. Iată o poveste originală despre faptul că au existat cărți în lagărele de concentrare, o temă care, practic nu a fost explorată de scriitorii de până acum. *Dita se uita la cărți, dar mai ales le mângâia. Erau rupte la colțuri și subliniate, ponosite, cu cercuri roșiatice de umezeală, unele dintre ele mutilate...,dar erau o comoară. Faptul că erau atât de fragile le făcea și mai valoroase. Își dădea seama că trebuie să aibă grijă de acele cărți ca de niște bătrânei care supraviețuiseră unei catastrofe, pentru că aveau o importanță crucială, fără ele se putea pierde înțelepciunea unor secole de civilizație. Tehnica geografilor, care ne făcea să știm cum era lumea; arta literaturii, care îmogătea viața cititorului de zeci de ori; progresul științific pe care-l reprezenta matematica; istoria, care ne amintea de unde proveneam și care poate ne ajuta să hotărâm încotro trebuia să mergem; gramatica, permițând comunicarea între persoane... Mai mult decât o bibliotecară, din acea zi a devenit felcerița cărților.*

Trebuie menționată și impresionanta cercetare de detectiv a autorului, precum și documentația pe care el a efectuat-o pentru a scrie acest roman. Epilogul romanului detaliază viitorul unor persoane reale descrise în roman, atât naziști, cât și prizonieri. „Bibliotecara de la Auschwitz” rămâne un roman important, care își merita locul alături de alți clasici ai literaturii Holocaustului precum Wiesel, Levi, Mendelsohn. A fost un roman potrivit de citit în Cercuri pentru că a demonstrat celor care „se temeau” de cărți, faptul că în anumite circumstanțe cărțile reprezintă salvarea din crunta realitate.